

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne obračuna. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Razpust poslanske zbornice.

Kocka je padla! V soboto je uradna „Wiener Zeitung“ priobčila cesarski patent, ki zaokazuje razpust poslanske zbornice in takojšnje nove volitve.

Parlamentarna žaloigra, ki je vsemu svetu pokazala, kam pride država, ki ne pozna pravice in neče biti vsem svojim narodom dobra mati, je torej končana, neplodni parlament, ki je bil tri leta torišče obstrukcije, je izginil in ni ga človeka v celi širni državi, ki bi po njem kot takem prelival solze.

Z razpustom poslanske zbornice je za sedaj končana kriza, ki je nastala tisti dan, ko je ministrstvo izvedelo, da mladočeška stranka ne misli opustiti obstrukcije, nego da jo hoče nadaljevati, dokler ne zadobi zadoščenja za razveljavljenje jezikovnih naredeb. Ta kriza je bila velika in nevarna, in ministrski predsednik Körber ni od tistega dneva, ko se je cesar povrnil iz Išla, niti trenotek vedel, če bo naslednji dan še stal vladi na čelu.

Ministrski predsednik je postopal strogo konstitucionalno, ko je, uvidevši, da parlament ne more funkcionirati, nasvetoval, naj se apelira na volilce. Razpust parlamenta velja povsod za izhod iz kaosa. Toda pri nas je Körberjev nasvet naletel na mnogih straneh na odpor. Najprej v ministrskem svetu samem. Tam je razpustu ugovarjal poljski minister dr. Piętak, a ugovarjali so tudi razni drugi zaupniki krone, in sicer tisti, ki stoje levičari več ali manj blizu in varujejo pred vsem levičarske interese. Tudi zakulisni vplivi so igrali veliko ulogo. Pritiskalo se je na vse načine, da naj se ne razpusti poslanska zbornica, ampak da naj se z oktroiranjem novega pravilnika ter z drugimi drastičnimi sredstvi, da, če treba, z najneusmiljenejšo politično persekucijo češki poslanci ukrote in prisilijo, da opuste obstrukcijo. In naposled se je na pozornici pojavil še nekdanj vsegamogočni načelnik poljskega kluba vitez Jaworski, ki je obetal, da bo poljski klub vsak, še tako krivični vladni korak proti Čehom podpiral, samo če se poslanska zbornica ne razpusti, če se poljski klub obvaruje novih volitev.

Položaj Körberjev je bil zlasti v sredo in v četrtek silno težaven. Situacija se je kakor v kalejdoskopu preminjala vsako uro. V tako težkem položaju kakor Körber, ni bil doslej še nikdar noben avstrijski ministrski predsednik. Bili so trenotki, ko se je kazalo, da pride do konflikta mej krono in mej ministrstvom in Körber ni pustil cesarja v dvomih, da odstopi, če bi se krona ne držala vladnih, nego od drugih strani predloženih nasvetov.

Končno je Körber zmagal tako proti Jaworskemu kakor proti Chlumeckemu, in morda tudi proti Goluchowskemu ter dobil cesarjevo privoljenje, da se razpusti poslanska zbornica.

Vlada je razpustnemu patentu dodala precej obširen, mirno, da, celo hladno pisan kometar, v katerem je razložen vzrok in namen razpusta. Kratki smisel vladnih izvajanj je, da je parlament, oziroma da je triletna obstrukcija kriva vse tiste bede, ki je spravila državo na kraj propada, in da naj volilci pošljejo v parlament može, ki se bodo, v nasprotju z razpuščeno zbornico, posluževali ustavnopravnih svojih pravic in izvrševali ustavnopravne svoje dolžnosti.

Gotovo je obstrukcija v veliki meri kriva tiste bede, ki jo slika vladni komentar. Tudi ni tu mesto preiskovati, v koliko je te bede kriv stari avstrijski politični sistem, samo historična resnica naj se približe, da je nemška obstrukcija trajala 2 in pol leta, češka obstrukcija pa le pol leta, da je bila nemška obstrukcija nemoralna, ker je zahtevala in dosegla, da se je češkemu narodu storila krivica in vzela narodna ravnopravnost v njegovi lastni domovini, v tem ko je bila češka obstrukcija opravičena in utemeljena, ker ni zahtevala družega, kakor da se Čehom storjena krivica popravi.

Ministrski predsednik je z razpustom parlamenta storil skok v temo. Z razpustom nikakor ni presegal gordiškega vozla notranjepolitične naše krize. Tega sam ministrski predsednik ne more pričakovati, da bo češki narod pri predstojajočih volitvah hotel desavouirati svoje dosedanje poslance zaradi njih taktike, zaradi tega, ker so v obrambo njegove časti in njegovih narodnih interesov se oprijeli najskrajnejšega sredstva, namreč obstrukcije, tudi sam ministrski predsednik si ne more domisljati, da bo na vladni poziv češki narod dal svojim poslancem ukaz, da morajo češke narodnopolitične in kulturne zahteve odstaviti z dnevnega reda in dopustiti, da bo parlament reševal takozvane državne potrebsčine.

Na kaj računa dr. pl. Körber, tega ne pove njegov komentar razpustnemu patentu, kakor ta komentar tudi ne pove, kaj se zgodi, če tudi nova zbornica ne bi mogla funkcionirati. In vendar je bilo umestno, da se je to povedalo, da bi narodi vsaj vedeli, za kaj se gre, čemu gredo v volilni boj.

Na nove volitve ne bo dolgo čakati. Ozirni na poljski klub in na nemške klerikalce velevalo vladi, da mora volitve v najkrajšem času razpisati, tako da nasprotniki teh strank ne bodo imeli časa, razviti večjo agitacijo. Vse stranke pa pojdejo v volilni boj z zavestjo, da se sedanje parlamentarne razmere ne premene, da bodo v nekaterih mesecih vladali v parlamentu zopet isti odnošaji, kakor pred razpustom, ako ne še hujši. Slovenci to gotovo iskreno obžalujemo, saj so nam take klavrne razmere v gospodarskem kakor v političnem oziru na največjo škodo, ali prepričani smo, da se razmere ne bodo zboljšale, dokler se odločilni krogi ne bodo sprijaznili z mislijo, da mora Avstrija živeti in cveteti samo, če se odkrito postavi na stališče narodne ravnopravnosti, na stališče, da so vsi narodi v državi jednako vredni in da morajo biti deležni ne le enakih dolžnosti, ampak tudi enakih pravic.

V Ljubljani, 10. septembra.

Razpust državnega zbora.

Včerajšnja uradna „Wiener Zeitung“ je prinesla na čelu lista ta-le cesarski patent: Cesarski patent z dne 7. septembra 1900, glede razpusta hiše poslancev državnega zbora in glede novih volitev. Mi Franc Jožef I. po božji milosti cesar avstrijski itd., itd. naznanjamo in sporočamo: Član I. Hiša poslancev državnega zbora je razpuščena. Član II. Splošne nove volitve za državni zbor se odrede in izvrše takoj. Dano v našem državnem glavnem in prestolnem mestu na Dunaju, v tisočdevetstotem in v dvainpetdesetem naših držav. — Franc Jožef I. r., Koerber I. r., Welsersheimb I. r., Wittek I. r., Böhm

I. r., Spens I. r., Hartel I. r., Rezek I. r., Call I. r., Giovanelli I. r., Pientak I. r. — V neuradnem delu pa je prinesla „Wiener Zeitung“ tudi komentar ali nekako motivacijo razpusta državnega zbora ter potrebe novih volitev. Ta komentar pravi, da mora že tri leta počivati obširni gospodarski program vlade, ter da so ostale nerešene najnujnejše reforme. Potrebe države in dežel se množe, a vse želje ljudstva so ostale neizpolnjene radi reševanja vprašanja gledé uradnega jezika, dasi je omejeno to vprašanje le na posamezne okraje države. Veliki uspehi svetovne industrije in svetovne trgovine so pripali le drugim državam. Avstrija in njeni narodi pa so se teh uspehov udeležili prav malo. Radi propada gospodarstva trpi vse, kmetijski, rokodelski in delavski stan pa največ. Zato polaga vlada volilcem na srce, naj imajo pri volitvah pred očmi gospodarske interese. Volilci bodo odločili, ali res nima drž. zbor nobene praktične vrednosti več.

Bolgarsko-rumunska aféra.

„Berliner Tagblatt“ poroča, da se je bolgarsko-rumunski konflikt poostil. Iz Bukarešte javljajo v Berlinu, da se nekako pred desetimi dnevi signatarne vlasti berlinske pogodbe prevzele posredovanje v bolgarsko-rumunskem konfliktu. Ker pa se je bolgarska vlada branila, dati zadoščenje, se je konflikt le še poostil, in bukreštanski diplomatski krogi menijo, da ne bodo vlasti posredovale več, nego prepustile Rumuniji, da si poišče zadoščenje sama, eventualno z orožjem. Na Rumunskem so zaprli več bolgarskih štabnih častnikov kot ogleduhe. Kadarkoli plavajo rumunske ladje bolgarska mimo obdunavskih mest, se vrše proti ladijam sovražne bolgarske demonstracije. Sovražno stališče Bolgarije je tolikanj bolj nerazumljivo, ker so preiskave v Bukareštu dognale, da je izdal predsednik revolucijskega odbora pred meseci ukaz, da je rumunskega kralja umoriti. Ukaz se glasi: „Jaz, Sarafov, predsednik izvrševalnega odbora, pišem in ukazujem Marku Bosnacovu, da umori kralja Rumunije. Kralj Karol mora biti umorjen še tekom početka leta“. Trifanov je v preiskavi povedal, da je bil Sarafov sam pred meseci v Bukareštu, kjer je njemu in nekemu Ikanamovu ukazal, umoriti kralja, sicer pa da ga umori sam. Ikanamov je najprej zaroto tajil, potem pa, ko ga je Trifanov spravil v stisko, priznal. Kralja so nameravali umoriti že med slovesnostmi v maju in umor se le slučajno ni mogel izvršiti. In vendar se dela bolgarska vlada užaljeno! Tako piše „Berl. Tagblatt“. Koliko je na teh vesteh resničnega, seveda ne vemo.

Vojna v Južni Afriki.

Buri so oblegali Ladybrand, a obleganje opustili, ker je prihitel general Hunter posadki na pomoč. Severno in južno Kroonstada so Buri iznova porušili železniško progo ter zaplenili cel vlak. Porušili soprogo tudi pri Standertonu. Angleži so izgubili 19 voz z živili in 25 voz z artilerijskim materialom. Poroča se tudi, da je general Delarey vsled ran, katere je dobil v boju pri Elandsriverju, umrl. V Pretoriji baje obžalujejo Delareyovo smrt, kajti bil je junaški, a plemenit, prizanesljiv nasprotnik. V nedeljo je vladalo v Bloemfonteinu veliko razburjenje, ker je došla vest, da se je pri Tabanchu pojavil oddelek Burov. General Hamilton je odmarširal že v soboto v Tabanchu, v nedeljo pa je zapustila kolona Bloemfontein. Med

vodovodom in Tabanchu se je vršila bitka, o kateri ni izvedeti nič natančnejšega. Predsednik Krüger je odgovoril na proklamacijo Roberta, da je Transvaal anektiran s krepko protiproklamacijo, v kateri protestira proti anektaciji. Protest, ki je pisan jako ostro, je poslal Krüger tudi lordu Salisburyju in vsem vlastim. Anektacija Transvaala je v istini proti določilom mednarodnega prava, ki določa, da se anektira ono deželo, ki je osvojena ter res v materialni posesti osvojevalca. Toda angleška armada je zasedla v resnici komaj 1/4 površine južnoafriške republike, a še na tem osvojenem ozemlju so burski oddelki. Roberts je pač proglasil aneksijo zategadelj, da more z Buri postopati kot s puntarji in rebeli, da more torej mesto vojakov rabiti — orožnike in krvnike. A Evropa, kateri se je toli mudilo hiteti na pomoč tisti pesti misijonarjev in pesti mednarodnih kramarjev na Kitajskem, ta Evropa pa mirno gleda, kako brutalno in proti vsem zakonom davijo Angleži ves narod Burov, ki so tudi kristjani. Vzrok tiči pač v tem, da ni v Južni Afriki ničesar več vzeti, ker je vse angleško, dočim so na Kitajskem na razpolago še jako lepe luke in pokrajine!

Škofovska petdesetletnica vladike Strossmayrja.

V Djakovu, dne 9. septembra 1900.

Kdor pozna Djakovo in njegovo vsakdanje življenje, moral se je — ako je predvčeranjim obiskal to po vladiki Strossmayrju zaslovelo skromno slavonsko mesto — začuditi spremembam, ki so se izvršile s tem, da si je nadelo praznje lice. Vse hiše okrašene z zastavami in girlandami, iz oken obešene preproge krasnega, živobarvenega narodnega dela, po ulicah postavljene mlaji z ogromnimi trobojnicami ter girlandami in lampijoni in — kar za tukajšnje razmere znači več, ko vse drugo — skrbno pometene ulice; to vse mu je pričalo, da se Djakovo pripravlja na izredno slovesnost, katere se jednako iskreno udeležuje vse njega prebivalstvo brez razlike vere, narodnosti in političnega mišljenja. Pričalo je pa to tudi živahno vrvenje po djakovskih ulicah. Od blizu in daleč prihajal je namreč narod, peš in v vozovih v najpraznejši svoji obleki, da se udeleži prelepe slavnosti, katero ves hrvaški narod praznuje s svojim velikim dobrotnikom. Redko je videti pestrejšo sliko, ko se je ponujala včeraj očem po djakovskih ulicah. Najrazličnejše narodne noše iz Slavonije, Srijema in Hrvatske menjavale so se pred očmi, ko slike v kalejdoskopu. Zlasti bogato z zlatom obložena in v narodnih motivih z modro in rdečo barvo izvezena bela krila in istotaki životki vitkostasih in klasično lepih Slavonk budila so občno pozornost tujih gostov, ki kraja in ljudij doslej poznali niso.

Škofjski park, ki je občinstvu vedno odprt, in po katerem mi je bila predvčeranjim izredna čast spremljati vladiko Strossmayrja na njegovem navadnem popoldanskem izprehodu, bil je poln naroda, ki je vladiko spoštljivo pozdravljalo. Za vse je vladika imel prijazne besede; gruham, ki so hitele pred njim spuščati se na kolena, velel je, naj tega ne store, doživljajoč, da jih tako blagoslovlja iz vsega svojega srca.

V predvečer praznika ob osmih priredilo je Djakovo svojemu vladiki ob ogromni udeležbi naroda bakljado, kakoršne

bi v mestu s 5000 prebivalci nikdo pričakoval ne bil. Na stotine bilo je bakljenocev meščanov. Za temi vrstili so se nosilci trobarvenih lampijonov; vmes pa so hodili prižigalci bengaličnega ognja. Ko se je sprevod razvrstil na prostornem trgu pred dvorcem in stolno cerkvijo, bil je ta trg tako čarobno razsvetljen, da se mi je ob žuborenju mnogobrojnega, ondi zbranega občinstva zdelo, ko da sem za trenutek prestavljen v kako začarano mesto. A le za trenutek; kajti na oknu se je prikazal slavljenev v družbi nadškofov Posiloviča in Stadlerja ter dubrovniškega škofa Marčetića in dijakovsko pevsko društvo „Preradović“ — pri katerem, mimogrede rečeno, sodelujejo tudi trije Slovenci, Poznič, Rus in Sparhammer — zapelo je pozdravnico, katero je navlašč za to slavnostno priliko zložil zborovodja Trišler. Po tem zboru pozdravil je dijakovski župan dr. Švaromayer jubilarja v navdušenih besedah, v katerih je zlasti omenjal neprecenljivih zaslug, katere si je vladika pridobil za Djakovo. Strossmayer zahvalil se je ginjen v prisrčnih besedah; pevsko društvo pa je zapelo še stari ilirski zbor „Ljubimo Te, naša diko!“

Pri tej prisrčnej ovaciji dijakovskega prebivalstva začaralo je mesto v morju lučic. Priredila se je namreč splošna razsvetljava, katera je nenavadno lepo uspela, ker je vsakdo tekmoval, da na čim sijajnejši način pokaže ljubezen do sivolasega starčka, ki na duhu in telesu čil in zdrav že 50 let upravlja prostrano škofijo.

Praznik — Malega Šmarina dan — bila je ob desetih dopoldne slovesna služba božja. Ljudstva se je pred stolno cerkvijo in škofijo že od osmih naprej kar trlo, tako, da je povabljenim gostom prav težko bilo priti se do škofije. Točno ob tri četrt na devet počel se je slovesen vzhod slavljenčev v cerkev; belo oblečene deklice delale so vso pot špalir ter so trosile cvetice pred vladiko. Prekrasna cerkev, katero je Strossmayer iz svojega sezidati dal ob trošku treh milijonov kron, bila je natlačeno polna; vendar je za goste in deputacije bilo preskrbljeno s tem, da so se jim v apsidi prihranili prostori. Za nas Slovence bilo je jako zanimivo, da se je slavnosti udeležilo tudi veliko število pravoslavni duhovnikov in — imajoč vsak dan prilike prepričati se o neznosljivosti večine naše duhovščine — nismo se mogli prečuditi, kako prisrčno so si s katoliškimi duhovniki stiskali roke. Vidi se pač takoj, da je nad njimi plaval duh Strossmayerjev, tedaj duh moča, kateremu je verska intoliranja med sinovi jednega naroda nepoznana stvar. (Dalje prih.)

Pevska slavnost v Nabrežini.

Ob laški meji je malo krajev, ki bi se odlikovali po tako krepki in živi narodni zavednosti, kakor prijazna Nabrežina, in zato so se tudi ljubljanski pevci z veseljem odzvali povabilu na pevsko slavnost dne 8. t. m. Slavnosti se je vdeležilo 21 društev, deloma korporativno, deloma po deputaciji. Iz Ljubljane sta prišli pevski društvi „Slavec“ in „Ljubljana“, dalje „Gl. Matica“ in „Zidarsko in tesarsko društvo“. Na kolodvoru je zunanje vdeležnike pričakovalo nebroj občinstva. Pozdravil je došlece predsednik društva „Nabrežina“ g. Caharija, odzdravila sta mu predsednika „Slavec“ in „Ljubljane“. Za tem so pevci skupno zapeli „Hej Slovani“. Kmalu za Ljubljancami so se pripeljali Tržičani, ki so bili takisto prijazno sprejeti. Z godbo pod vodstvom g. Majcena na čelu odkorakali so vdeležniki v Nabrežino. Občinstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Raz hiše plapolale so slovenske zastave. Na trgu pred cerkvijo pripravljena je bila galerija, raz kojoj so belo oblečena narodna dekleta obsula goste s cveticami. Na ličnem slavlolu sta bila napisana: „Dobro došli na bregu Adrije“ ter „Naprej zastava Slave“. Pred cerkvijo je došlece pozdravil nabrežinski župan v imenu občinskega staršinstva: zahvalila sta se v imenu ljubljanskih društev g. Dražil in v imenu tržaških društev g. prof. Mandič. Gospod Gabršček, kateri je pozdravil navzoče v imenu goriških društev, povdarjal je, kako je Nabrežina narodno napredovala, odkar se je začelo gojiti narodno petje.

Po maši je bilo razvitje zastave. Društva so odkorakala po novo zastavo, katero so nesli na trg. Tu je nagovoril gosp. pred-

sednik zastopnike društev. Za tem se je oglasila kumica g. Anica Andre, katera je govorila približno tole: „Radostnim srcem sem prevzela pokroviteljstvo. Rodoljubna dolžnost me je v to vspodbudila. V znak svojega vzvišenega današnjega poklica pritrjam prvi žebelj, ki naj ostane tako stanovitven, kakor je stanovitna zvestoba naša do zastave in ljube sladke domovine“. Po tem so pritrjali še drugi žebelj na novo zastavo, župan nabrežinski ter vsa navzoča pevka oziroma sokolska društva. G. Caharija, kot predsednik društva se je vsem zahvalil na vdeležbi, na kar so se začele zastave sestre bratiti z novo pridobljeno sestrico. Godba je zaigrala „Naprej“, pevsko društvo „Nabrežina“ pa je izvrstno zapelo pesem „Na delo!“

Pred obedom je bil še obhod z novo zastavo na čelu po vasi.

Ob 5. uri popoldne se je začel koncert, kojega se je vdeležilo mnogobrojno občinstva, lahko rečemo čez 2000 oseb. Po pevskih točkah zapelo je kaci 250 navzočih pevcev „Jadransko močje“ ter „Hej Slovani“.

Užiganje umetelnih ognjev je vzbudilo pri navzočem občinstvu občo pozornost. Poskrbljeno je bilo tudi za veselje mladih ljudi, in sicer s plesom. Plesalo in rajalo se je pozno v noč, da, lahko rečemo do jutra, kajti, ko je mlade pare zapodil dež s prostega, igrala je godba in plesala je mladina v gostilni g. Grudna.

Brzjavke se je poslalo Strossmayerju (vsi zborovalci), ljubljanskemu Sokolu sta poslala tržaški in goriški Sokol ter g. dr. Tavčarju gg. dr. Tuma in Gabršček.

Drugi dan so napravila ljubljanska društva izlet v Trst.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. septembra.

— **Osobne vesti.** Pravni praktikant pri dež. sodišču v Ljubljani gosp. Anton Kuder je imenovan avskultantom. — Računska asistenta pri finančnem ravnateljstvu g. Herman Salomon in Avgustin Zajc sta imenovana za računsko asistenta pri dež. vladi.

— **Katoliški shod.** Že danes smo v prijetnem položaju konstatirati, da se prireditelji katoliškega shoda boje kontrole, da se boje objektivnega poročila o vsem, kar se bo na katoliškem shodu govorilo in počenjalo. Bržčas slutijo, da ne pojde vse gladko, in da se bo marsikaj reklo, kar bi bilo bolje, da ne pride v javnost. Zato hočejo biti sami med seboj in zato niso hoteli dati za naše poročevalce vstopnic. Umejejo to bojazen klerikalne gospode pred nepristranskimi poročili o njihovem shodu, pred poročili, v katerih bi bila povedana gola resnica brez olupljanja. Hvaležni smo jim, da so nam na tak način razodeli svoj strah pred našim listom in zagotavljamo jih, da bomo tudi brez posebnih poročevalcev v položaju kontrolirati „Slovenčeva“ poročila o katoliškem shodu.

— **Težave katoliškega shoda.** Danes se govori po vsem mestu, da ne bo napovedane bakljade. Govori se, da je bila napovedana, kar pač ni verjetno. Prej je verjetno, da so jo aranžerji sami opustili, ko so spoznali, da se je ne mara nihče udeležiti. Poleg gasilnega društva je tudi veteransko društvo odklonilo udeležbo in tudi pevcev ni dobili. Če bo, kakor je bilo iz začetka nameravano, serenada pri deželnem predsedniku, bodo morali peti — lemenatarji. Začetek katoliškega shoda ni posebno srečen. Ko so danes prinesli firmo z napisom „Katoliški shod“, da jo obesijo na Alojzijevišče, se je splašil neki konj. Njegov lastnik je v jezi ves katoliški shod in njega prireditelje obkladal z najodbranejšimi besedami. Tudi s stanovanji je velik križ. Udeležnikov, ki bodo prenočevali v Ljubljani, sicer ni posebno veliko, a še za te ni dovolj stanovanj, in nekateri udeležniki bodo morali hote ali nehote pod škofov kozolec. Največja udeležba bo seveda danes. Klerikalci vedo dobro, zakaj so prav na današnji dan določili začetek katoliškega shoda. Danes je namreč češpljev semenj, in ta je pripeljal marsikoga v Ljubljano, ki bi samo radi katoliškega shoda gotovo ne bili prišli. Klerikalni agitatorji hodijo danes ves dan po mestu in nagovarjajo na semenj došle ženice, naj pridejo na katoliški shod, češ, da bo tam pet škofov in še jeden v „rudeči kiki“.

— V pozdrav dekanu Koblarju je priobčil „Gorenjec“ velezanimiv članek, v katerem pravi mej drugim: Ant. Koblar je tedaj naš dekan. S tem je povedano vse, Koblar je politično skrajno kompromitirana oseba. Niti na um nam ne pride, da bi se na tem mestu pečali s politikom Koblarjem. Kdor se le količkaj bavi z žalostno slovensko politiko, vsak pozna čudno ulogo, katero igra bivši narodnjak Koblar s svojim „Slovenskim Listom“. Z ozirom na vse navedeno, hočemo le konstatirati, da pri imenovanju Koblarja kranjskim dekanom škofa Bonaventuro niso vodili verski, temveč po njegovih svetovalcih vcepljeni politični nagibi. Da to dejstvo na verno meščanstvo ni napravilo najboljšega utisa, je povsem umevno. Če bo valed tega res vera pešala, to naj zagovarja škof Jeglič pred svojim Bogom. Klerikalni stranki ne moremo za meriti, če se je potrudila spraviti na vplivno mesto svojega strankarja. Če je bilo posebno politično, da so si izbrali ravno Koblarja, pokaže bodočnost. Kuratu Koblarju pa — če ga ne ženira razmerje do kranjskega meščanstva — že celo ne moremo šteti v zlo, ako se je potezal za kranjsko dekanijo. Župnišče kakor palača, krasna cerkev, gospodarska poslopja v najboljšem stanju, lepi travniki, njive in gozdi, malo opravka, po vrhu pa še obligacij za čez 218.000 kron, i nu, moj Bog! — s trebuhom za kruhom! Pa kakor smo že povedali, pričakovali smo duhovna-politika in v toliko nas ni kar nič presenetilo Koblarjevo imenovanje. Pač pa je bila dolžnost merodajnih faktorjev, ozirati se pri tem koraku na osobno razmerje, ki faktično obstoja med Koblarjem in kranjskim občinskim odborom, odnosno veliko večino kranjskega meščanstva. Ko je kurat Koblar vsled odstopa pl. Globočnika nastopil leta 1897. kot državnozborski kandidat na podlagi programa narodne stranke, je dobil v Kranju vse glasove — razen treh duhovniških. Poteklo je le nekaj mesecev. Koblar se je prelevil in je kandidiral v državni zbor zoper kandidata narodno-napredne stranke. Dobil je pri nas prav malo glasov. To mu gotovo ni vzbudilo ljubezni do nas Kranjcev in gotovo ne povečalo naših simpatij do njega. Ko je po dovršenih občinskih volitvah leta 1898. stranka tukajšnjih nezadovoljnejših pričela ruvati zoper novoizvoljeni občinski odbor, odprl je kurat Koblar rade volje predale svojega „Slovenskega Lista“ tem malkontentom, ki so nagrmadili v omenjenem časniku celo vrsto lažljivih in podlih dopisov zoper mestni zastop, župana, občinske odbornike in čislane kranjske meščane. Popolnem neopravičeno in samo z namenom, da bi se denunciralo, se je ob prežalostnem dogodku, ko je zlobna roka umorila našo cesarico, očitala občinskemu odboru in županu nelojalnost. Ko je začel mestni zastop, oziroma vodovodni odsek z vso silo in vstrajnostjo delati za vodovod, ki bo preskrbeljaval Kranju in petnajstim vsem izbornu pitno vodo, vprizorila se je v „Slovenskem Listu“ divja gonja zoper zastop, člene vodovodnega odseka in zoper načrt, za katerega se je zavzela v deželnem zboru z vso vneto tudi katoliško-narodna stranka. Ti članki v „Slovenskem Listu“ so povzročili toliko ogorčenja, toliko osebnega sovraštva in prepira, da se je socialno življenje v Kranju popolnem zastropilo. Sokriv na tem je tudi kurat Koblar, ki je bil v vedni dotiki s to nam nasprotno stranko, sokriv tembolj, ker je baje tudi sam pomagal kovati te dopise. In to ne morda iz prepričanja, temveč — bodimo odkritosrčni — da bi se pomaščeval radi ponesrečene kandidature in z namenom, da bi si pridobil zaveznikov za prihodnje deželnozborske volitve. Zvezal se je katoliški duhovnik Koblar ne morda s kako katoliško ali krščansko-socialno stranko, ampak s stranko, katere kolovodji cerkve nikdar znotraj ne vidijo, zvezal se je s to stranko zoper občinski odbor, kateremu stoji na čelu mož strogo katoliškega prepričanja. Izrečno pa povdarjamo, da tega nismo napisali v svrhu, da bi morda koga denuncirali ali komu predbacivali, da ne izpolnjuje verskih dolžnosti. To nam ne pride na um in nam tudi ne pristaja, ker bi se tisto lahko očitalo marsikomu izmed nas. To dejstvo smo javno pribili le radi tega, da smo pojasnili, kak utis je napravilo Koblarjevo imenovanje na verno meščanstvo s stališča javne morale. Prišle so deželnozborske volitve. Opuštimo lahko podrobnosti. Dotakniti pa se moramo „volilnih pogovorov“, katerih se je udeležil kurat Koblar, on, ki je zasnoval

„Slovenski List“ z namenom, da propagira spravo. On je bil prvi, ki jo je kršil, in ravno v naši volilni skupini! Vsakdo takrat navzočih se še spominja tistih hrupnih in odurnih prizorov. Kurat Koblar je na onem shodu s svojim čudnim obnašanjem in zabavljanjem naravnost razžaljeval in izžival navzoče kranjsko meščanstvo. To gotovo ni rodilo spoštovanja do takratnega kandidata in sedanjega dekana Koblarja. Toda dosti teh rekriminacij. Še to smo mu neradi povedali, a smatrali smo za svojo dolžnost, zabeležiti ta fakta, iz katerih lahko povzame vsak objektivno sodeč človek, da je občinski odbor na čelu z županom in velika večina kranjskega meščanstva popolnem opravičena, ako smatra imenovanje Koblarja kranjskim dekanom naravnost kot izzivanje. Če so že hoteli poslati duhovnika-politika, prav. Ne bojimo se nikogar, tudi Koblarju ne, a po našem skromnem mnenju bi moralo biti tudi v interesu vere ležeče na tem, da bi nam bil imenoval saj žunika, katerega bi lahko sprejeli — brez osebnih predsodkov. No, če pa hoče škof Bonaventura na ta način praktično izvajati vero ljubezni, nam mora biti tudi prav. Prave vere je res malo na svetu, če pa gineva vera, kakor jo umevajo novodobni osrečevalci, umijemo si mi roke. Anton Koblar je naš dekan. On pozna nas, mi pa še bolje njega. Mi ostanemo kakor smo bili, on pa naj postopa — kakor mu vleva vest.

— **Deželni odbor poklical je v cestni odbor senožeski g. Franjo Sušo, posestnika v Senožcah in g. Ivana Jurco, posestnika v Bukovji.**

— **Slomškova slavnost v Ljutomeru.** Prejeli smo o tej slavnosti več brzojavk, iz katerih posnemamo, da je bila to velimpozantna narodna manifestacija. Slavnosti se je udeležilo najmanj 6000 ljudi. V veličastnem slavnostnem sprevodu je korakalo razen 40 „Celjskih Sokolov“ še kaci 300 gasilcev — zastopanih je bilo 18 požarnih bramb — članov vržanskega strelskega društva in veterancev. Nekateri Nemci, na čelu jim davčni adjunkt Planinc in deželni uradnik Perstinger, so poskušali delati nemir, a se jim ni posrečilo. Skrajno brez taktično je postopal glavar Supanchich, ki dal sokolsko zastavo brez vsacega vzroka konfiscirati. 25 orožnikov je planilo na zastavo. Med ljudstvom je nastala velikanska razburjenost, a načelniki slavnosti so ljudstvo pomirili. Slavnost se je potem izvršila v lepem redu, turnerčki in nemški kolesarji, ki so hoteli delati zdražbo, pa so se poskrili.

— **Nemška ponočna ovacija v Celju.** Povodom sestanka nemških in nemškutarških biciklistov zbralo se je dne 9. t. m. ob 12. uri 20 min. ponoči kaci 40 do 50 razgrajčev na Glavnem trgu pred hišo župana Stigerja. Najprej so zahrulili „Wacht am Rhein“, kar so mestni redarji brez ugovora dopuščali. Po končanem „petju“ je druhal opetovano kričala „Heil“. Potem je nastal za trenutek mir — menda se je župan Stiger zahvalil za to pijansko ovacijo — naposled pa je družba nesigurnih korakov odšla zopet kričec „heil“ v svoj brlog, v kavarno Hausbaum. Po nazorih celjskega županstva to pijansko razgrajanje ni kalenje nočnega miru nego ovacija. Pač pa kali nočni mir Slovenec, če je napaden in kilče policijo na pomoč. Zanimanje za shod nemških kolesarjev je kaj neznačno. Vsled pritiska Oehsove klike razobešene frankfurtarske zastave so se večinoma že poskrile; značilno je, da je mestni urad na magistratu razobešene zastave vse odstranil. Pa ne da bi se bilo to zgodilo vsled miglja od zgoraj?

— **Cesar v Gorici.** Poroča se, da pride cesar šele 29. septembra v Gorico na proslavo 400letnice združenja Goriško-Gradišanske s habsburškim cesarstvom. Minoli teden so bili župani celega goriškega okraja poklicani k okrajnem glavarstvu v Gorico, kjer so dobili navodila za sprejem cesarja. Okrajno glavarstvo je županom pri ti priliki ukazalo, da k sprejemu cesarja ne smejo priti z narodnimi zastavami. To je naravnost nečuveno in če si puste goriški slovenski župani kaj takega dopasti, potem pač niso vredni, da bi jih kdo še smatral za moč. „Soča“ naznanja, da je ukaz glavarstva župane močno razburil, in da so pri glavarstvu povedali, da ne pridejo v Gorico, če se bodo delale slovenski zastavi take ovire. Tako je prav: toda besede same ne zadostujejo; čast slo-

venskega naroda in samospoštovanje slovenskih županov zahteva, da tem besedam slede tudi dejanja.

— Radi protinaravne pohotnosti — kazenska razprava Anton Žerjal — odvetnik dr. Gvido d' Angeli. Tržaški „Avanti“ piše v petkovi številki: Včeraj se je vršila pred našim deželnim sodiščem razprava proti Antonu Žerjal radi protinaravne pohotnosti po § 129. lit b) kaz. zak., ker se je pregrešil dvostranski na telesu dr. Gvida d' Angeli, odvetnika in državnega poslanca, izvoljenega od III. kurije mesta Tržaškega. Vsled dovršenih sodnijskih preiskav je bil Anton Žerjal obsojen na 4 mesece težke, poostrene ječe. Sodni dvor je upošteval olajševalno okolnost, da je bil obdolženec izzvan od odvetnika dr. Gvida d' Angeli k nesramnemu činu. Postopanje proti odvetniku dr. Gvidu d' Angeli je zastarelo, ker je prešlo od zadnjega „čina“ že več nego 5 let. Statistika ne pravi, da bi bil v raznih parlamentih Evrope in vsega sveta kak poslanec in ljudski zastopnik, ki bi se nahajal v istem položaju, kakor ta izvoljenec III. kurije.

— S sabljo po glavi. V tej zadevi smo prejeli naslednji spis: Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Temeljem § 19. tisk. zak. poziva podpisano državno pravdnitvo po sporazumljenji s c. in kr. kornim poveljništvom slavno uredništvo, da objavi z ozirom na članka v št. 197. in 200 pod napisoma: „Umor rezervista“ in oziroma: „S sabljo po glavi“ sledeči uradni popravek: Ni res, da je neki stotnik pri vajah na Notranjskem udaril s sabljo nekega rezervista s tako sili po glavi da mu je presekala črepinjo, — in da je vojak vsled dobljene rane kmalu umrl. Ni res da je rezervist, ko je stopil do nekega vodnjaka — to revež moral plačati z glavo. Ni res, da vojaška oblast skriva to grozodejstvo, ker se boji, da ne razburi ljudskih duhov. — Tudi ni res, da je stotnik rezervista težko poškodoval; da so preskrbeli, da bi nič natančnega ne prišlo v javnost, in da so ranjenca tako ugnali, da se ne bo upal po vsem odkrito govoriti, kadar ga bodo zasliševali. Stvar je marveč sledeča: Dne 24. avgusta 1900 bil je lovski bataljon št. 7 po vaji pri Bezuljaku na poti čez Rakek-Unec proti Zgornji Planini in sprejemal mimo grede na Rakeku vode. Ker je bilo posod z vodo le v malem številu in ker se je že tako na Unecu del časa počivati nameravalo, se je ukrenilo, da se ima brez posebnega pomudka sleherni vojak po požirku takoj zopet uvrstiti in se umakniti sledečemu vojaštvu. Pri stotnji, ki je korakala na čelu bataljona, ravnal je tudi največji del moštva po tej odredbi; nekoliko vojakov pa je zaostalo pri prostoru, kjer se je voda zajemala, akoravno je že sledeča stotinja tje došla. Ko je stotnijski poveljnik to zapazil, jezdi je tje in vojakom večkrat zaklical, da se imajo nemudoma uvrstiti. Ker pa njegovemu opetovanemu povelju niso ustregli in se tiščali dalje okrog vode, videl se je primoranega, sabljo potegniti, da bi si zadobil pokorščine, ki se mu je zabranila od moštva v prisotnosti svoje in nastopne stotnije. Sedeč na konju zamahnil je lahko s sabljo, ki je zadela najbližje se nahajajočega lovca-reservista na glavo in ga lahko oškodila. Po poročilu bataljonskega zdravnika-načelnika je ta oškodat tako malenkostna, da traja nje ozdravljenje le malo dni. C. kr. državno pravdnitvo. V Ljubljani dne 6. septembra 1900. J. Verderber.

— Iz Vencajzove oštarije na Glincah. Ta gostilna je najrazupitejša v celi ljubljanski okolici. Ob nedeljah se zbirajo v njej najčudnejši elementi, kakor „Panganet-Matilda“, „Vampek“, „Ta kozava“, in taki ljudje, ki se med tednom mude samo na Golovcu in v tivolskem grmovju. V soboto (praznik rojstva Marijinega!) je bil v Vencajzovi oštariji zopet velikanski šunder. Škof je prepovedal ples. Drugi viški in glinški gostilničarji se bojé zamere in ne prirejajo plesov, v Vencajzovi oštariji pa se pleše vsako nedeljo. V soboto je bilo posebno živahno: praznovala se je izvolitev gosp. Vencajza predsednikom katoliškega shoda.

— Odbor akademičnega ferialnega društva „Sava“ prosi vse člene, ki se nameravajo udeležiti komersa s koncertom v Kranju, kojega priredi društvo dne 15. septembra v prostorih gosp. Petra Mayerja na predvečer velike Prešernove slavnosti, da

se pravočasno javijo, da preskrbi vse potrebno za stanovanja. — Pisma sprejema t. č. tajnik, med. Albin Česark, Selenburgove ulice.

— V novomeški okrajni šolski svet sta bila kot zastopnika učiteljstva na okrajni učiteljski konferenci dne 6. t. m. izvoljena gg. nadučitelj Andoljšek in učitelj Matko.

— Prostovoljna požarna bramba v Št. Rupertu priredi v nedeljo, dne 16. septembra t. l. povodom blagoslovljenja gasilnega doma in gasilne brizgalne slavnosti, ki se bo vršila po naslednjem vspredu: 1. Ob 9. uri dopoldne vsprejem gostov. 2. Ob 10. uri dopoldne maša. 3. Po maši skupni odhod k blagoslovljenju doma in brizgalne. 4. Po blagoslovljenju društvene vaje. 5. Ob 4. uri popoldne tombola v prostorih gostilne pri „Frelihu“. 6. Prosta zabava s plesom. Pri slavnosti in veselici igra godba na rog, poje pa pevski zbor iz Št. Ruperta. Prostovoljno poklonjena darila se hvaležno sprejemajo.

— Gadje gnezdo v otroški postelji. Z Dvora se nam piše: V neki koči pri Brezovi rebri v gozdu primerila bi se bila skoro velika nesreča. Stariši pustili so svojega otroka samega doma v postelji. Ko se oče povrne domov, zagleda grozen prizor: Velika kača je lezla otroku v usta. Ves prestrašen zgrabi gada in ga potegne otroku iz ust. Tako reši otroka gotove smrti. Našli so potem še celo gnezdo s petimi gadi v tisti postelji.

— Avstro-ogrska banka je sklenila, sezidati v Ljubljani svoje lastno poslopje.

— Promet na južnem kolodvoru je bil v soboto in v nedeljo jako živahen. Vlaki so imeli vsled tega v Ljubljani veliko zamude. V soboto zjutraj se je spet jasno pokazalo, kako nezadosten je ljubljanski južni kolodvor in kako ne odgovarja več sedanjim prometnim razmeram. Čakalnica, kjer so blagajnice, je bila natlačeno polna in ljudje so stali zvonaj pred kolodvorom do Putrihove gostilne v Kolodvorskih ulicah in čakali, kedaj pridejo na vrsto pri blagajnici. Ta dan bile so tri blagajnice odprte, pa še niso mogle dovolj hitro ljudi odpraviti. Tudi peron in vsi drugi čakalni prostori so se izkazali, da so premajhni za ljubljanske razmere. Občinstvo naj bi pri takih prilikah povzdignilo svoj glas in glasno protestiralo proti takim razmeram.

— Zjutranji brzovlak je imel tri ure zamude, ker je pri Leobendorfu neki tovorni vlak iz tira skočil in je bil tir zaprt.

— Ponesrečil se je učitelj g. Florijan Rozinan s Krškega. Na cesti blizu Radovljice je padel s kolesa, si izpahnil roko v ramenu, si zlomil jedno rebro in se na glavi močno poškodoval. Pripeljali so ga včeraj deželno bolnico.

— Maščevanje zaradi zavržene ljubezni. Gosp. E...jeva kuharica je ljubila lepega Tončka, pa le dokler je bil pri vajah in je imel kaj cvenka v žepu. Ko je slekel vojaško suknjo, se ji ni več tako dopadel in začela je gledati po drugih fantih. To je seveda Tončka razjezilo, ker je neki 500 kron zapravil s kuharico. Hotel se je maščevati in se je tudi maščeval. Ko je včeraj popoldne šla njegova nezvesta kuharica s svojima prijateljicama na Dobrovo, jo je na poti pričakal, ji vzel klobuk raz glavo in ga poteptal in ji še raztrgal obleko. Kuharica pa je morala na Dobrovo in si je dala na Viču obleko in klobuk zašiti. Toda Tonček si še ni bil dovolj jeze ohladil in čakal je kuharico, dokler ni prišla domov. Tedaj pa jo je še enkrat napadel, ji spet raztrgal obleko in jo pretepel, ker pa je to videl policaj, ga je prijel in vteknil v luknjo, kjer je imel čas premišljevat, kako nehvaležne so ženske.

— Na sejem v Ljubljano je prišla krast dekla Marija Jugovec iz Kota pri Škofji Loki, stanujoča v Mali vasi. Zasačili so jo, ko je ukradla Mariji Medičevi na Starem trgu št. 1 par črevljev. Pri preiskavi so dobili pri njej štiri kose suhega mesa, orgeljece, knjige, tri komade mila in dva para suknjenih črevljev. Vse to je danes nakradla po Ljubljani. Policaj jo je vodil od prodajalnice do prodajalnice in je morala dati vse ukradene reči nazaj. Tatice je policija zaprla in jo bode izročila sodnji.

— Z nožem je v soboto zvečer na Dnuajski cesti grozil premogarski hlapec Ivan Bevc urarskemu pomočniku Ivanu Ravnikarju. Ko ga je policijski stražnik aretiral, vtaknil je hitro nekemu tovarišu nož v žep in se je rotil, da je nedolžen, ker on še noža

nima. Priče, ki so videli, da je Bevc nož vtaknil v žep svojemu tovarišu, so to povedale stražniku, ki je potem razgrajča odpeljal v zapor.

— Z doma pobegnili je Katarina Bertič iz Suhe pri Škofji Loki. Ukradla je tolar 5 frankov, srebrno uro in verižico in nekaj denarja. Bila je že zaradi tatvine kaznovana in je tudi bila že v prisilni delavnici v Lenkovicah.

— Pri streljanju je ponesrečil Štefan Verbič iz Kosez. Pri nabijanju topičev se je vnel smodnik ter mu puhnil v obraz. Težko poškodovanega so prepeljali v dež. bolnico.

— Tatvina. Heleni Šeme na Žabjeku št. 14 so bili danes dopoldne ukradeni suknjeni črevlji. — Kuharici Terezi Gerdini je ukradel neznan tat v Blumauerjevi gostilni kozarec, v katerem je bil goldinar.

— Z rogom je predrl bik Alojziju Leandru, hlapcu barona Lichtenberga v Rakeku nogo. Pripeljali so ga v dež. bolnico.

— Meteor-kolo je ukradel neznan tat dne 7. t. m. okoli pol 11. ure ponoči Karolu Ciglerju iz Spodnje Šiške, kateri ga je bil pustil pred Seidelno gostilno. Kolo je vredno 140 kron.

— Srajce pokradel je hlapcu Ivanu Marovtu na Radeckega cesti št. 24 njegov sohlapec in je pobegnil.

— Na tla podrl je včeraj popoldne na Karlovski cesti neki kolesar posestnikovo ženo Marijo Mihaličevu. Tudi kolesar je padel s kolesa.

— Tatvina na južnem kolodvoru. V petek zvečer je bil spet velik naval ljudstva na južnem kolodvoru. Med gnečo je bila neki Terezi Vičič iz Trsta ukradena rujava denarnica z desetakom in s 5 kronami.

— V kavarni okraden je bil neki trgovski pomočnik v noči od 8. na 9. t. m. Zaspal je bil v kavarni v Kolodvorskih ulicah, in mej tem časom sta mu dva zidarja, ki sta sedela poleg njega, vzela srebrno uro in srebrno verižico, vredno 21 K.

— V novi vojašnici je bilo slugi Florijanu Weingartmanu pokradenih 18 srajc, 8 spodnjih hlač in britev.

— Vojaški izgred. V petek zvečer je neki vojak 17. pešpolka razgrajal po Sv. Florjana ulicah in se pridušal, da se ne boji ne Boga ne ljudij in da bode vse razbil.

— Zaradi hudega jezika se bode morala zagovarjati delavka v tobačni tovarni H. S., ker je užitninskega paznika na Tržaški cesti psovala in mu rekla, da ga bode že postave naučila.

— Aretovanje. Mestna policija je prišla danes dopoldne Jakoba Briceljina iz Zadvora, ko je prodajal po Vodmatu srebrno uro. Dognalo se je, da je aretovanec to uro ukradel pred enim mesecem And. Remcu v Zadvoru.

— Izgubljene stvari. Izgubila se je zlata kravatna igla z opalom in z dijamanti. — Na poti od Slomškovih ulic po Resljevi cesti do Komenskega ulice je izgubila neka dama zlato kratko verižico z biseri.

— Petak je izgubil Perlesov hlapec Franc Kuhar v Kolodvorskih ulicah.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 26. avgusta do 1. septembra kaže, da je bilo novorojencev 21 (=31.18‰), umrlih 25 (=37.12‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, za različnimi boleznimi 20. Mej njimi je bilo tujcev 10 (=40‰), iz zavodov 10 (=52‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škrlatino 3, za tifusom 1, za dušljivim kašljem 3, za trahomom 1 oseba.

* Šest spomenikov Bismarcka so odkrili na Nemškem, v Saksoniji dne 2. t. m., to je na dan zmage pri Sedanu. Skoraj vsi spomeniki kažejo Bismarcka v uniformi s čelado na glavi in z mečem v roki.

* Tatinska šola. Iz Düsseldorfa poročajo: Sodne preiskave so dognale, da je bila v Düsseldorfu prava tatinska šola. Učenci so se vadili na določenih ženskah tatinske umetnosti, t. j. kraje iz žepov tako dolgo, da so dobili spričevalo sposobnosti. Šele ko so napravili zrelostni izpit, so smeli izvrševati tatinsko obrt samostojno. Svojo šolo in vadnico so imeli v samotni ulici s starimi hišami. Svojo obrt pa so izvrševali zlasti na kolodvorih, tržiščih in cerkvah.

* Razbojnik Toša Ilić se klati po Sremu in ne morejo ga ujeti. Vsak dan se sliši kaj novega o njem. Ljudje dobivajo pisma, v katerih Ilić zahteva denar. Marsikdo mu je poslal že po 200—300 gld. Vsa vas Laze se je zvezala z Ilićem ter ga ščiti in brani. Ilić ima celo tolpo ogleduhov. Čim se pojavi nevarnost, jo Ilić takoj izve ter se skrije. Zeleni gozd in visoka koruza, ki je največ v okraju, sta skrivnišče roparja.

* Nečloveški oče. Iz Altschola poročajo budimpeštanski listi: V nedaleč od tu ležeči občini Horbat je 70letni kmet Andr. Tchor odsekal s sekiro svoji hčeri glavo, ker mu ni na polju pri delu dovolj pomagala. Hči je umrla na mestu. Morilca so odpeljali v verigah v Altschol.

* Pokosil lastno hčer. Nedavno je legla 7letna Maca Dešić iz Golubinaca na ledino in je v travi zaspala. A prišel je s koso njen oče, da nakosi trave za živino ter mej košnjo ne opazivši hčerke zapičil koso dekletu v trebuh. Otrok je zakričal, a oče se je malone onesvestil. Težko ranjeno deklico so prepeljali v mitroviško bolnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ribnica 10. septembra. Včerajšnji volilni shod je dal sijajno zadoščenje poslancu Višnikarju, kateremu so se prirejale opetovano ovacije. 14 zavednih katoliških hujšakačev z Jakličem na čelu je skušalo preprečiti zborovanje, a moralo utihniti po strogo stvarnem poročilu in odločnem nastopu poslanca in viharjem protestu ogromne večine. Udeležba izvanredno večja ko na katoliškem shodu ribniškem. Živeli zavedni naprednjaki!

Dunaj 10. septembra. Cesar je danes odpotoval k vojaškim vajam na Gališko, kar je dokaz, da je za zdaj vse v redu, in da ostane Pičtak, ki je bil v soboto sprejet v posebni avdienci na svojem mestu. Predvčerajšnjim je imel ministrski svet sejo, v kateri je določil termin za nove volitve. Sklenil je, naj se izvrše nove volitve v času od 15. decembra do 15. januarja. Pred novim letom se bodo vršile volitve v Gališki, v Bukovini in v Dalmaciji, v drugih kronovinah torej tudi v slovenskih pa mej 2. in 15. januarjem.

Dunaj 10. septembra. Oficiozi, ki so doslej z veliko odločnostjo tajili, da je zadnje dni bilo ministrstvo v nevarnosti, priznavajo zdaj to izrečno z dostavkom, da je bil krizo v ministrstvu povzročil Pičtak.

Dunaj 10. septembra. Čuje se, da nemški nacionalci poslancev Hohenburgerja, Ludwiga in Silvesterja ne bodo več kandidovali.

Praga 10. septembra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke ima danes sejo, v kateri bode sklepal o novih volitvah in o eventualnem odgovoru na vladni komentar razpustnemu pamentu.

Olomuc 10. septembra. Pri včerajšnji sokolski slavnosti so Nemci z županom Huberjem na čelu prouzročili velike izgrede. Narodni dom je moralo stražiti vojaštvo. 3 osebe so ranjene, mej njimi župan, 23 oseb je bilo aretiranih.

Beligrad 10. septembra. Uradni list prijavlja kraljevski ukaz, s katerim se stigmatizuje kraljica Natalija, ker v javnih listih zasramuje kralja in kraljico. Zajedno prijavlja uradni list izredno laskavo pisano pismo ruskega carja srbskemu kralju. Car imenuje v tem pismu kralja „ljubljeni brat“. Dalje naznanja, da se nahaja kraljica v blagoslovljenem stanju, in da je sultan podelil kraljici visok red.

Beligrad 10. septembra. Srbski poslanik na Dunaju je odstavljen.

Berolin 10. septembra. Vlada namerava sklicati državni zbor v prvi polovici oktobra.

Berolin 10. septembra. V Bremerhavenu se je zopet 6000 mož ukrcalno na Kitajsko.

Berolin 10. septembra. Rusija dela na to, da bi se cesarica in cesar vrnila v Pekin in se hoče tudi iz Mandžurske umakniti in sicer še predno pride Waldersee na Kitajsko.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofi
Lekli se dobiva (321-61)
ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Erman, katerega ohrani sobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 3-05 kroni.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 806-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
7.	9. zvečer	737-0	15-8	brezvetr.	jasno	0-0 mm.
8.	7. zjutraj 2. popol.	737-7 736-4	12-8 18-8	sr. jivzh. brezvetr.	oblačno del. jasno	0-0 mm.
9.	9. zvečer	735-3	16-2	brezvetr.	oblačno	0-0 mm.
10.	7. zjutraj 2. popol.	734-9 734-5	15-3 23-2	brezvetr. sr. jug	oblačno pol. oblač.	13-4 mm.
11.	9. zvečer	736-0	17-0	sl. vzhod	oblačno	0-0 mm.
12.	7. zjutraj 2. popol.	736-3 736-3	15-3 22-2	sr. ssvzh.	del. oblač.	0-0 mm.

Srednja temperatura petka, sobote in ne-
delje 16-3°, 15-9° in 18-7°, nor.nale: 16-0°, 15-9° in
15-7°.

Dunajska borza
dne 10. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-70
Skupni državni dolg v srebru	97-35
Avstrijska zlatna renta	116-75
Avstrijska krona renta 4%	97-85
Ogrska zlatna renta 4%	115-10
Ogrska krona renta 4%	90-95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1705-—
Kreditne delnice	665-50
London vista	242-05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-25
20 mark	23-64
20 frankov	19-30
Italijanski bankovci	90-20
5 kr. cekini	11-41

Guberjev vrelec (81-801)
Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
alnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

**Usled zopetnega povi-
šanja trboveljske premogo-
kopne družbe primorani
smo ceno premogu od danes
ponedeljka, 10. septembra
dalje do preklica poprečno
za 6 vinarjev pri 50 kg po-
višati.** (1840)

Ljubljanski premogarji.

Javna zahvala.

V noči od 30. na 31. julija t. l. treščilo je v moj kozolec in mi je poslopje popol-
noma pogorelo. — **Zavarovalnica „Concordija“** pri kateri sem bil zavarov-
van, cenila je škodo po svojim glavnemu zastopniku v Ljubljani, gosp. **Ign. Valen-
tinčiču**, že dne 4. avgusta t. l. in mi celo zavarovano svoto pripoznala in tudi že
izplačala.

Za to točno in kulantno postopanje se „**Concordiji**“ toplo zahvaljujem in jo
vsakemu, kdor se zavarovati želi, najtopleje priporočam. 1835

Graben pri sv. Gregorju, dne 19. avgusta 1900.

Potrjuje: Županija sv. Gregor.

Fran Oblak s. r., obč. svetovalec.

Matevž Oblak.

**Čestitam in se radujem z Vami
na tako dobrem izdelku**

piše odlični trgovec gospod J. Prelog iz Trsta „Prvi kranjski to-
varni testenin žnidaršič & Valenčič v Ilir.
Bistrici“ (880-20)

Original tega pisma z dne 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.

Dva ali trije dijaki

iz boljših hiš sprejmejo se v stanovanje
in hrano. Strogo nadzorstvo. (1762-4)
Več pove iz prijaznosti Felix Toman
Resljeva cesta št. 26.

Lepa klet

pri cesti se odda v najem pri
Mariji Novak
Štepanja vas št. 25.

Dijaki

se vsprejmejo v stanovanje in na
hrano.
Izve se v Gospodskih ulicah št. 3,
prtilično. (1814-2)

Učenca

sprejme takoj (1801-4)
J. Kapscha naslednik
Adolf Wagenpfeil
juvelir na Jurčičevem trgu št. 2.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga doz
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Ansee, Isl. Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gas-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare,
Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5
m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod**
v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak s Dunaja via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra,
Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz
Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoludne osonni vlak
s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osonni vlak s
Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni
vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Bu-
dejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20
min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz**
Novoga mesta in Kočevja. Osobni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m.
popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-**
hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7.
uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Lju-**
bljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m.
zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1306)

Gojenka učiteljica

išče primerno stanovanje v boljši družini.
Pismene ponudbe do 15. septembra
poste restante Ljubljana proti inzeratnemu
listku pod šifro: „Pošteno plačilo“. (1833)

Lep fotografični aparat

skoro nov, z meteor-objektivom, velikost
18 x 24, se po nizki ceni proda.
Kje, pove iz prijaznosti upravništvo
„Slov. Naroda“. (1792-3)

V separatnem salonu „Narodne kavarne“.

Danes in naslednje dni vsak dan
od 1. ure popoldne do 7. ure zvečer neprestano:

Predstavljanje akustičnih umetnih del.

**MIGNON-
GRAFOFON**
in
pariška čarobna lutka

Prvi reprodukuje orkestralne glasbe, razno-
vrstne operne arije, pesni in romance, katere
so pel izborni pevci in pevke.

Tako razlikopolnih fonografskih predstav še ni
bilo tukaj.

„Čarobna lutka“ poje, govori in se smeje.
Posebno je veselje za otroke in absolutna
novost za Ljubljano.

Vstopnina 20 h (10 kr.), otroci 10 h
(5 kr.). Vhod Gospodske ulice skozi
kavarno ali Dvorski trg po stopnicah.

K obilni udeležbi vabi nujljudneje
podjetnica. (1837)

Najboljši bosenski kalcijev karbid

vsaki kg daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.

Glavna zaloga:
Edgardo Prister
v Trstu, Acquedotto št. 8.

(1836-1)

Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:
Fran Železnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Razglas.

Na **I. državni gimnaziji v Ljubljani** (Tomanove ulice št. 10.)
se prične šolsko leto 1900/1901

dne 18. septembra t. l.

s slovesno službo Božjo v domači kapeli.

Učenci, ki nameravajo na novo vstopiti v **I. razred**, se bodo vpisavali
dne 16. septembra od 9.—12. ure dopoludne. **Sprejemne izkušnje** za I. razred
se prične dne 17. septembra ob 8. uri zjutraj.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, ali ki hoté na novo vstopiti v
kateri drugi razred, naj se javijo dne 17. septembra med 8.—12. uro.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta 1894. l.,
št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodinskih razmerah pri-
padajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Ra-
dovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in
Zatični, na tukajšnji gimnaziji sprejemati le po dovoljenju c. kr. dežel. šolskega sveta.

Ravnateljstvo I. državne gimnazije (doslej c. kr. velike gimnazije)
v Ljubljani,
dne 5. septembra 1900.

Avizo!

Opozarja se na razglas št. 6669, objavljen v časopisih „Grazer Zeitung“,
„Grazer Tagespost“, „Laibacher Zeitung“, „Klagenfurter Zeitung“, „Slovenski
Narod“, „Osservatore Triestino“ in „Wiener Landwirtschaftliche Zeitung“ zaradi

zagotovljenja kruha in ovsa

za garnizijske kraje 3. voja Gradec, Maribor, Celovec in Gorico, od 1. januarja
1901. leta do 31. decembra 1901. leta.

Natančnejši pogoji ogledajo se lahko slednji dan pri vojaških preskrbovalnih
skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu in Gorici, od 8. do 12. ure dopoludne
in od 2. do 4. ure popoldne, nadalje pri političnih okrajnih oblastvih in kme-
tijskih deželnih društvih. Zvezki pogojev se pri omenjenih preskrbovalnih skla-
diščih dobé po 4 kr. za tiskovno pōlo, eventualno tudi po pošti.

(1819-1)

C. in kr. intendantca 3. voja.

Dijak odnosno učenec ali
učenka, se sprejme
v stanovanje in na
hrano. — Naslov v upravništvu „Slov.
Naroda“. (1839)

Kovačija

s stanovanjem vred, z vsem potrebnim
orodjem in dvema mehovoma, se takoj
odda. Za obilo posla se jamči.

Več pove lastnik kovačije Janez
Derganc v Semiču, Dolenjsko. (1832-1)

Marija Sever

učiteljica na klavirju
stanuje
na Jurčičevem trgu št. 3
in se nahaja doma vsak dan od 10. do
12. ure dopoludne. (1804-2)

V najem se vzame

manjša prodajalnica

oziroma pripraven prostor
v mestu ali na deželi.
Ponudbe pod: „J. G. št. 99 poste
restante Ljubljana“, (1834-1)

Proda se (1766-5)

hiša šte. 18

v Streliških ulicah.

Izve se pri gosp. dr. Vallentschag-u,
odvetniku v Ljubljani (Dvorni trg št. 3).

V Spodnjem Logatci

nasproti kolodvora, v jako ugodni legi,
daje se v najem od 1. oktobra t. l. naprej

prodajalnica

s skladiščem in k tej spadajoče stanova-
nje, obstoječe iz sobe in kuhinje.

Natančnejše poizve se pri A. Serini
v Logatci. (1838-1)

Gostilna

na lepem prostoru v Ljubljani se
dá v najem za novemberski termin.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

(1794-3)